Dodatok č. 4 ku Školskému poriadku

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

I. Identifikácia a analýza aktuálneho stavu

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní naša škola postupuje podľa **Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní** (ďalej len „Štandardy"), ktoré vydalo MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou dodatku **Vnútorného poriadku školy**.

Štandardy sú základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diškurzu a medziľudských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi a poslucháčmi. Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania. Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov). Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom.
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.

- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

A/ Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy, určených pre žiakov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom . Škola nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylučovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovnovzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebieha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových skupinách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

B/ Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov
- Všetky skupiny žiakov školy majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program, individuálny učebný plán alebo poskytnuté podporné opatrenia.
- Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.
- Škola je povinná využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole. Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

C/ Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola využíva potrebné a dostupné inkluzívne **podporné opatrenia** na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola organizuje a podporuje programy **neformálneho vzdelávania** a **mimoškolské aktivity** smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola **prijíma**, **vzdeláva a vychováva** všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo **neprípustne oddeľujú skupiny** žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola umožňuje všetkým skupinám žiakov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu **zapájali** do **aktivít a súťaží,** ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola pri **hodnotení** žiakov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

V Základnej škole Martina Kukučína vedieme žiakov k vytváraniu rešpektujúceho a inkluzívneho prostredia.

Postoje a hodnoty formujeme na vyučovaní, ako aj počas aktivít realizovaných vo voľnom čase – napr. formou krúžkov. Do vyučovacieho procesu integrujeme témy o tolerancii, rozvíjame empatiu, kritické myslenie, učíme o historických a kultúrnych rozdieloch, tvoríme si triedne pravidlá, a pod.

V zmysle **štandardov priestorovej desegregácie** všetci žiaci využívajú všetky dostupné priestory školy podľa platného rozvrhu, v sprievode pedagogických zamestnancov, s dozor konajúcimi pedagogickými zamestnancami, aby boli dodržané pravidlá ochrany života a zdravia všetkých žiakov školy. Vyučovací proces prebieha v bežných triedach, v špeciálnych triedach – dielňa, spoločenská sála, kuchynka, učebňa informatiky, učebňa na vyučovanie biológie, chémie a fyziky. Vyučovanie telesnej a športovej výchovy v telocvični. K dispozícii majú žiaci školský areál.

V zmysle štandardov organizačnej desegregácie v škole platí schválená dokumentácia, ktorá sa aktualizuje vždy k novému školskému roku. Dokumentáciu schvaľujú všetci členovia pedagogickej rady.

V škole postupujeme v zmysle štandardov sociálnej desegregácie. Nekonáme diskriminačne pri hodnotení, neprípustne neoddeľujme skupiny žiakov, prijímame, vzdelávame a vychovávame všetky skupiny žiakov, využívame podporné opatrenia.

II. Ciele a vízie plánu

1. Zvýšiť povedomie o problematike segregácie medzi pedagogickými zamestnancami.
   Aktivity: Plánovanie, koordinovanie, realizovanie vzdelávania zamestnancov.
   Termín: august, priebežne
2. Realizovať rôzne školské aktivity, ktoré umožňujú zapojenie všetkých žiakov bez ohľadu na ich pôvod, pohlavie, náboženské vyznanie alebo iné charakteristiky.
   Aktivity: Aktivity jednotlivých metodických orgánov, koordinátorov podľa plánu práce na aktuálny školský rok.
   Termín: podľa plánu práce na aktuálny školský rok.
3. Umožňovať rozvíjanie osobnosti každého žiaka s uplatnením jeho jedinečnosti počas rôznych školských aktivít.
   Termín: Celoročne
4. Prispievať k budovaniu statusu školy – Škola otvorená všetkým prezentáciou na verejnosti.
   Aktivity: Vystúpenia, besiedky, stretnutia, výstavy, prehliadky, olympiády, deň otvorených dverí, prezentácia školy na Dňoch mesta, a iné, podľa plánu práce na aktuálny školský rok.
   Termíny: Podľa plánu práce na aktuálny školský rok.
5. Budovať rovesnícke vzťahy bez predsudkov.
   Aktivity: ranné kruhy, kruhy priateľstva
   Termín: Celoročne
6. Zabezpečiť rovnaký prístup ku vzdelaniu pre všetkých žiakov.
   Termín: Celoročne.
7. Vytvoriť inkluzívne prostredie.
   Termín: Celoročne.
8. Posilniť komunikáciu medzi rodičmi, učiteľmi a žiakmi.
   Aktivity: školské aktivity, vyučovanie, rodičovské združenia, komunikácia cez Edupage, telefonicky – spokojný rodič – dobré meno školy.
   Termín: Celoročne
9. Sprístupňovať informácie smerujúce k zákonným zástupcom
   Aktivity: Komunikácia prostredníctvom Edupage, web školy, oznamy v tlačenej podobe, osobné stretnutie.
   Termín: Celoročne

III. Kroky na zlepšenie aktuálnej situácie

- Organizovať školenie pedagogických zamestnancov na tému rovnosti a inklúzie.
- Sprístupňovať materiály pre pedagogických zamestnancov na podporu rozmanitosti a tolerancie.
- Poskytovať nástroje na nastavenie a riešenie diskriminácie v školách.

IV. Podpora a spolupráca

- Organizovanie stretnutí a konzultácií s rodičmi, kde sa budú preberať otázky rovnosti a inklúzie.
- Spolupráca s miestnymi a regionálnymi organizáciami podporu vzdelávania.

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní nie je uzavretý dokument. Je dokumentom zohľadňujúcim aktuálnosť legislatívnych rámcov, akceptujúcich rôznorodosť, implementujúci premeny tradičnej školy na modernú, akceptujúcich inakosť učiacich sa, osobitosti učiacich, rôznorodosť zúčastnených, skúsenosti a fakty z praxe. Práve preto je dokumentom podliehajúcim neustálemu dopĺňaniu a revidovaniu. Jeho dodržiavaním a uplatňovaním sa zvyšuje status atraktivita a úspešnosť školy.

Vypracovala:	Mgr. Jana Michaligová, riaditeľka školy
Prerokovaný a schválený:	Na zasadnutí pedagogickej rady dňa 27.8.2025
Platný:	od 1.9.2025